O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
Chirchiq davlat pedagogika
universiteti rektori
G.I. Muxamedov
____
2024 yil “29” avgust

YUNOGOGIKA
O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000 – Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60110100 - Pedagogika

Chirchiq – 2024

Fan/modul kodi Yuno1304	O‘quv yili **2025-2026**	Semestr **3**	ECTS - Kreditlar **4**
Fan/modul turi **Majburiy**	**Ta’lim tili** **O‘zbek/rus**		**Haftadagi dars soatlari** **4**

1.	**Fanning nomi**	**Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)**	**Mustaqil ta’lim (soat)**	**Jami yuklama (soat)**
	Yunogogika	60	60	120

2. **I. Fanning mazmuni**

Fanni o‘qitishdan maqsad - bakalavr talabalarga yoshlarni ijtimoiy rivojlanishini, ularni ijtimoiy pedagogik-psixologik qo‘llab-quvvatlashni, yoshlarga tarbiyaviy ta’sir ko‘rsatishning pedagogik texnologiyalari, usullarini ishlab chiqishga oid nazariy va amaliy ma’lumotlar berishdan iborat.

Fanning vazifasi - talabalarni yunogogika fanining nazariy asoslariga oid bilimlar bilan qurollantirish, yoshlar tarbiya strategiyalarining ilmiy yondoshuvlari asosida samarali tashkil etish uchun zarur ko‘nikmalarni egallash; ijtimoiy-pedagogik faoliyatning o‘ziga xosliklarini hisobga olgan xolda zamonaviy texnologiyalarni keng doirada qo‘llay olishga yo‘naltirish; yoshlarni qo‘llab-quvvatlashda ijtimoiy-pedagogik faoliyatni amalga oshirishga doir ko‘nikmalarni shakllantirishdan iborat.

II. Nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)

III. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu: Yunogogika – pedagogikaning mustaqil sohasi sifatida. Yunogogika pedagogikaning bir tarmog'i. Yunogogikaning nazariy vazifasi. Yunogogikaning texnologik vazifasi.

2-mavzu: Yunogogikaning obyekti, predmeti va vazifalari. Yunogogika fanining mazmun-mohiyati, tadqiqot obyekti, manbalari, maqsadi va vazifalari, jamiyatimiz hayotida ushbu fanning tutgan o‘rni hamda amaliy ahamiyati.

3-mavzu: Yunogogika fanining fanlar tizimida tutgan o‘rni va kategoriyalari. Fanning sotsiologiya va pedagogikaning integratsiyalashuvi natijasida vujudga kelishi. Yunogogikaning fan sifatida shakllanishi davrida uchta fundamental kategoriya (pedagogikaning asosiy tushunchalari) - "ta’lim", "o‘qitish", "ta’lim" mavjudligi.

4-mazvu: Tarixiy manbaalarda yoshlar masalalarining yoritilishi. Ilk diniy-falsafiy (Avesto) va adabiy (Alpomish, Go‘ro‘g‘li) kutubxonasi manbalarda insonning ijtimoiy kelib chiqishi nuqtai nazaridan pedagogik qarashlarning aks etganligi.

5-mavzu: Sharq uyg‘onish davri mutafakkirlari asarlarida yunogogika fanining rivojlanishi. Markaziy Osiyo olimlari tomonidan tarbiya va ta’limning ijtimoiy o‘rnini ijtimoiylashuvning mikroomillar: muhit, oila va o‘quvchilar guruhiga e’tibor qaratganlarida hamda ota-onalar, pedagog va o‘quvchining harakatlarini mujassamlashtirish kerakligi bilan bog‘liqlikda ochib berganligi.

6-mavzu: Yoshlar bilan ishlash boyicha kasbiy-pedagogik faoliyat va uning o‘ziga xosliklari. Yoshlar orasida deviant xulq-atvorning oldini olish. Norasmiy yoshlar guruhlari va uyushmalari bilan ijtimoiy-pedagogik ish.

7-mavzu: Shaxs va individuallik. Ijtimoiylashuv va yoshlar ta’limi. Shaxsni shakllanish jarayonlari va individuallik. Shaxs rivojlanishida irsiyat, muhit va tarbiyaning tutgan o‘rni. Shaxs rivojlanishining yosh va psixologik xususiyatlari.

8-mavzu: Yoshlar tarbiyasi davlat siyosatining ustuvor vazifasi sifatida. Tarbiyalanuvchilarning yosh xususiyatlari. Tarbiya tizimini rivojlantirish omillari.

9-mavzu: Yoshlar ta’lim-tarbiyasi muammolarini tadqiq etishning ilmiy-pedagogik metodlari.

10-mavzu: Yoshlar tarbiyasida ijtimoiy pedagogik faoliyat mazmuni, tuzilmasi va funksiyalari. Ijtimoiy pedagogik faoliyatning mazmuni. Ijtimoiy pedagogik treninglar.

11-mavzu: Yoshlar bilan ishlash tashkilotchisining ijtimoiy-pedagogik faoliyati tamoyillari. Yoshlar bilan ishlash tashkilotchisining umumiy tushunchalari. Yoshlar tashkilotchisining shaxs shakllanishiga ta’siri.

12-mavzu: Yoshlarda ijtimoiy kompetentlikni rivojlantirish. Ijtimoiy kompetentlik tushunchasi mazmuni. Yoshlarni ijtimoiy kompetentligini shakllantirish yo‘nalishlari. Talabalarning ijtimoiy kompetentliligini rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari.

13-mavzu: Yoshlarni ijtimoiy o‘z-o‘zini anglashga tayyorlikni shakllantirish. Ijtimoiy o‘z-o‘zini anglashga pedagogik yondashuv. Yoshlar ijtimoiy o‘z-o‘zini anglashning asosiy yo‘nalishlari va funksiyalari.

14-mavzu: Yoshlarni ijtimoiy pedagogik qo‘llab-quvvatlash tizimi. Yoshlarni ijtimoiy pedagogik qo‘llab-quvvatlash – pedagogik muammo sifatida. Yoshlar hayotidagi voqea xodisalarni tasniflash. Ijtimoiy pedagogik qo‘llab-quvvatlash jarayonining algoritmik ketma-ketligi.

15-mavzu: Yoshlar bilan ishlashda ijtimoiy-pedagogik innovatika va loyiha faoliyati. Ushbu jarayonlar yoshlarning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishiga, ularning qobiliyatlarini ochishga, jamiyatda faol ishtirok etishlariga yordam beradi. Yoshlar bilan ishlashda innovatsion pedagogik yondoshuvlar, masalan, interfaol o‘qitish, loyiha asosida o‘qitish, guruhli faoliyat kabi metodlar qo‘llaniladi.

III. Seminar mashg‘ulotlar bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg‘ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Yunogogika – pedagogikaning mustaqil sohaasi sifatida.
2. Yunogogikaning obyekti, predmeti va vazifalari.
3. Yunogogika fanining fanlar tizimida tutgan o‘rni va kategoriyalari.
4. Tarixiy manbaalarda yoshlar masalalarining yoritilishi.
5. Sharq uyg‘onish davri mutafakkirlari asarlarida yunogogika fanining rivojlanishi.
6. Yoshlar bilan ishlash boyicha kasbiy-pedagogik faoliyat va uning o‘ziga xosliklari.
7. Shaxsni shakllanish jarayonlari va individuallik.
8. Yoshlar tarbiyasi davlat siyosatining ustuvor vazifasi sifatida.

9. Yoshlar ta’lim-tarbiyasi muammolarini tadqiq etishning ilmiy-pedagogik metodlari.
10. Ijtimoiy pedagogik faoliyatning mazmuni. Ijtimoiy pedagogik treninglar.
11. Yoshlar tashkilotchisining shaxs shakllanishiga ta’siri.
12. Talabalarning ijtimoiy kompetentliligini rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari.
13. Yoshlar ijtimoiy o‘z-o‘zini anglashning asosiy yo‘nalishlari va funksiyalari.
14. Yoshlarda tolerant munosabatlarni shakllantirish va deviant xulq-atvorning oldini olish.
15. Yoshlar bilan ishlashda ijtimoiy-pedagogik innovatika va loyiha faoliyati.

Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta’limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo‘yilgan masalani o‘rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to‘liq ochib beriladi.

Mustaqil ta’lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Sharq uyg‘onish davri mutafakkirlari asarlarida yunogogika fanining rivojlanishi.
2. G‘arb uyg‘onish davrida yoshlar muammolarining o‘rganilishi.
3. Yunogogikaning fan sifatida rivojlanish bosqichlari
4. Yunogogikaning asosiy kategoriyalari
5. Yoshlar muammolari va yoshlar siyosati boyicha ilmiy tadqiqotlar.
6. Shaxs rivojlanishiga doir zamonaviy yondashuvlar.
7. Shaxs rivojlanishining gender xususiyatlari.
8. Yoshlar ta’lim-tarbiyasi muammolarini tadqiq etishning ilmiy-pedagogik metodlari.
9. Yunogogika fanining funksiyalari.
10. Ijtimoiy pedagogik qo‘llab-quvvatlash jarayonining algoritmik ketma-ketligi.
11. Yoshlar tashkilotchisining shaxs shakllanishiga ta’siri.
12. Ijtimoiy o‘z-o‘zini anglashga pedagogik yondashuv.
13. Ijtimoiy pedagogik treninglarni tashkil etish.
14. Shaxsni shakllanish jarayonlari va individuallik.
15. Shaxs rivojlanishida irsiyat, muhit va tarbiyaning tutgan o‘rni.
16. Shaxs rivojlanishining yosh va psixologik xususiyatlari.
17. Yoshlarni ijtimoiy kompetentligini shakllantirish yo‘nalishlari.
18. Talabalarning ijtimoiy kompetentliligini rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari.
19. Yoshlarning ijtimoiy o’zini-o’zi anglashga tayyorligini shakllantirish.
20. Loyiha faoliyatini taashkil etish tamoyillari.

	21. Yoshlar bilan ish tashkilotchisining ijtimoiy-pedagogik faoliyati tamoyillari. 22. Ijtimoiy-pedagogik faoliyat: mazmuni, tuzilishi, vazifalari. 23. Yoshlar o'rtasida deviant xulq-atvorni oldini olish. 24. Norasmiy yoshlar guruhlari va uyushmalari bilan ijtimoiy-pedagogik ish olib borish. 25. Yoshlar tashkilotchisining shaxs shakllanishiga ta'siri. 26. Talabalarda g'oyaviy-pedagogik kompetensiyalar. 27. Yoshlar ijtimoiy o'z-o'zini anglash darajalari bosqichlari. 28. Yoshlarning o'zini-o'zi boshqarish tizimini rivojlantirish. 29. Yoshlar tarbiyasida ijtimoiy pedagogik faoliyat mazmuni, tuzilmasi va funksiyalar. 30. Yoshlar tashkilotlarini ijtimoiy-pedagogik qo'llab-quvvatlash. 31. Yoshlar bilan ishlashda muomala madaniyati. 32. Yoshlarni kasbga yo'naltirish faoliyatini tashkil etish. 33. Yoshlar bilan sinfdan tashqari ishlarni tashkil etish metodikasi. 34. Yoshlar o'rtasidagi ommaviy tadbirlarni ijtimoiy-pedagogik qo'llab-quvvatlash.
3.	**VII. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** **Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:** **Kursni tugatgan talabalar:** • yunogogika fanining madaniy-tarixiy an'analari; yunogogika faoliyat rivojining tarixiy omillari; pedagog, ijtimoiy-pedagog va ijtimoiy xodimning kasbiy faoliyatdagi farqlarini **bilishi**; • yunogogika faoliyat metodikasi va texnologiyasini; assotsial oilaga yunogogika yordam ko'rsatish shakllarini; yunogog faoliyatida ishontirish metodlari, korreksion mashqlarni qo'llash **ko'nikmalariga ega bo'lishi**; • kasbiy faoliyatda sotsiologik metodlardan foydalanish; deviant xulqli bolalar bilan yunogogika faoliyatni tashkil etish va olib borish **malakalariga ega bo'lishi kerak.** **Kurs natijasiga ko'ra ega bo'ladigan kompetensiyalar (KK):** • Kelajakdagi kasbiy faoliyatda pedagogika va tarbiyaga oid fanlar sohalari bo'yicha bilim, malaka va ko'nikmalarga ega bo'ladi (KK-1); • Kelajakdagi kasbiy faoliyatda tarbiyaga oid fanlar sohalari bo'yicha bilim, malaka va ko'nikmalarga ega bo'ladi. KK-2. • ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarishda ishtirok etadi (KK-4).
4.	**VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • ma'ruzalar; • interfaol ta'lim metodlari; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar
5.	**IX. Kreditlarni olish uchun talablar:**

	Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.
6.	**X. Asosiy adabiyotlar:** 1. Sobirov U. Yunogogika (o‘quv qo‘llanma).- Buxoro: “BUKHARA HAMD PRINT”, 2023. https://www.researchgate.net/publication/380792701_YUNOGOGIKA_OQUV_QOLLANMA_I_qism 2. Pedagogik kasbiy kometentlik va kreativlik. - T.L.Xurvaliyeva.: Toshkent 2023-yil. 3. Ximmataliyev D.O., Allayorova S.B., Sharopova Z.F., Karimov R.R., Xamidova S.N., Turdiyev N.B., Saypillayeva H.B., Ramonova S.K. Oila pedagogikasi (o’quv qo’llanma). – T. “Science and Innovation”, 2024 y.
	XI. Qo‘shimcha adabiyotlar 1. Рожков М.И. Педагогическое обеспечение работы с молодёжью. Юногогика. –М.:Гуманитар. Изд.центр ВЛАДОС, Учебное пособие для студентов вузов, 2008. 2. Xudoyqulov X.J. Pedagogik modulli o’qitishda innovatsion talim texnologiyalaridan foydalanish. Toshkent, “NAVRO’Z”, 2019 y. 3. Ernazarova G.O. Pedagogik mahorat. “Malik print”, 2021 y.
	Axborot manbalari www.cspi.uz –Chirchiq Davlat Pedagogika Universiteti www.natlib.uz (A.Navoiy nomidagi O‘z.MK) www.ziyonet.uz - Ziyonet axborot-ta’lim resurslari portal www.gov.uz – O‘zbekiston Respublikasi hukumat portali www.lex.uz – O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi www.ziyonet.uz – O‘zbekiston Respublikasi axborot ta’lim tarmog‘i www.edu.uz – O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi rasmiy veb sayti
7.	**Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2024 yil “_29_” _avgust 1-sonli_dagi qarori bilan tasdiqlangan**
8.	**Fan/modul uchun mas’ul:** I.D. Qodirov CHDPU, Pedagogika” kafedrasi mudiri, pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD)., v.b dots. A.K.Sharaxmatova CHDPU, “Pedagogika” kafedrasi o’qituvchisi.
9.	**Taqrizchilar:** F.U. Qodirova CHDPU, “Maxsus pedagogika” kafedrasi professori. X.J. Xudoyqulov– O‘zMU professori, pedagogika fanlari doktori.